

กสม. ๒

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๙๗/๒๕๖๖

เรื่อง สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลทัพเสด็จคัดค้านการออก
โฉนดที่ดินของผู้มีสิทธิครอบครอง

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง องค์การบริหารส่วนตำบลทัพเสด็จ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนทางไปรษณีย์ ตามคำร้องที่ ๑๕๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๕
กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) เลขที่
[REDACTED] ตำบลทัพเสด็จ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว เนื้อที่ประมาณ ๒๕ ไร่ ต่อมาได้แบ่งขาย
ให้กระทรวงการคลัง จำนวน ๒ ไร่ คงเหลือ ๒๓ ไร่

เมื่อปี ๒๕๔๙ ผู้ถูกร้องได้เข้าใช้ประโยชน์ที่ดินของผู้ร้องผิดที่ผิดทาง เนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่
ชุดเป็นสระน้ำขนาดใหญ่โดยผู้ร้องไม่ได้อนุญาต เมื่อปี ๒๕๕๐ ผู้ร้องจึงฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดสระแก้ว
และเมื่อปี ๒๕๕๖ ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ที่ดินจำนวน ๓-๑-๗๗ ไร่ ตาม น.ส. ๓ เลขที่ [REDACTED] ได้ออก
ทับที่สาธารณประโยชน์ จากนั้นเมื่อปี ๒๕๕๗ ผู้ร้องยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินส่วนที่เหลือ
ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว แต่ผู้ถูกร้องกลับคัดค้านการรังวัดออกโฉนดทั้งแปลง โดยอ้างว่าที่ดิน
บริเวณดังกล่าวเป็นที่สาธารณประโยชน์ ทำให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้วไม่สามารถออกโฉนดที่ดิน
ให้แก่ผู้ร้องได้ จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ
ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและ
พยานหลักฐานดังต่อไปนี้

/๒.๑ รายการ ...

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานจากการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๖

๒.๑.๒ หนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลทัพเสด็จ ที่ สก ๗๓๕๐๑/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๓ หนังสือสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว ที่ สก ๐๐๒๐.๔/๑๗๘๔๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๔ บันทึกประสานงานทางโทรศัพท์ระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่กับผู้ร้อง ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงจากฝ่ายผู้ร้อง

เป็นไปตามข้อ ๑ ความเป็นมา

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงจากฝ่ายผู้ถูกร้อง

๑) เมื่อปี ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องได้สำรวจพื้นที่เพื่อจัดทำทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ในตำบลทัพเสด็จ โดยหนองมาดสะแกตั้งอยู่บริเวณหมู่บ้านมะกอก หมู่ที่ ๖ เนื้อที่ ๑๐ ไร่ อาณาเขตทิศเหนือจดที่ดิน [REDACTED] ทิศใต้จดที่ดิน [REDACTED] ทิศตะวันออกจดที่ดิน [REDACTED] และทิศตะวันตกจดที่ดิน [REDACTED] จัดเป็นที่สาธารณประโยชน์ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร ซึ่งผู้ถูกร้องได้แจ้งไปยังอำเภอดาพระยาแล้ว แต่ยังไม่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

๒) เมื่อปี ๒๕๔๔ ผู้ถูกร้องดำเนินโครงการขุดลอกหนองมาดสะแก โดยจัดประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในหมู่ที่ ๖ ประมาณ ๒๔๐ คน และได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินโครงการดังกล่าวเพื่อให้หนองมาดสะแกที่ตื้นเขินมีความลึกเช่นเดิม เป็นที่กักเก็บน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาและการเกษตร นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังได้จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นมาของหนองมาดสะแก ซึ่งประชาชนตอบแบบสอบถามสอดคล้องกันว่า หนองมาดสะแกเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ในฤดูแล้งผู้ใหญ่บ้านจะตีเกราะประชมนักบ้านเพื่อให้ไปร่วมกันทอดแหจับปลาเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องได้ก่อสร้างระบบประปาฝั่งดินบริเวณหนองมาดสะแกแล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๖๐

๓) เมื่อปี ๒๕๕๐ ผู้ร้องยื่นฟ้องผู้ถูกร้องต่อศาลจังหวัดสระแก้วในกรณีการดำเนินโครงการขุดลอกหนองมาดสะแกตามข้อ ๒) ต่อมาศาลฎีกาได้มีคำพิพากษา ที่ [REDACTED] เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ สรุปว่า หนองน้ำพิพาทเป็นหนองน้ำมาดสะแกซึ่งชาวบ้านใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยไม่มีผู้ใดเข้ามาหวงห้าม แม้ทางราชการไม่ได้ทำหลักฐานหรือขึ้นทะเบียนไว้ แต่ยังเป็นหนองน้ำสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒)

ที่ไม่อาจยกอายุความขึ้นต่อสู้กับแผ่นดิน และไม่อาจโอนให้แก่กันได้ การออกหนังสือ น.ส. ๓ เลขที่ ๒๑๒ เมื่อปี ๒๕๑๗ เป็นการออกทับที่สาธารณประโยชน์ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบ และการที่ผู้ถูกร้องซึ่งเป็น ส่วนราชการบริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณประโยชน์ของแผ่นดิน ได้ขุดลอก หนองน้ำสาธารณะดังกล่าว จึงไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ร้อง

๒.๒.๓ ข้อเท็จจริงจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้วมอบหมายให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขาัญประเทศ ตรวจสอบแล้ว สรุปได้ว่า

๑) ผู้ร้องยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินโดยอาศัยหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ [REDACTED] ตามหนังสือคำขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดิน ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

๒) ช่างรังวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขาัญประเทศ ได้รังวัด พิสูจน์สิทธิ เมื่อวันที่ ๗, วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยอาศัยหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ [REDACTED] เนื้อที่ ๒๓-๐-๒๑ ไร่ โดยขอรังวัดออกโฉนดที่ดินเป็น ๒ แปลง เนื่องจากมีคลอง ขลประทานตัดผ่าน แปลงที่ ๑ หน้าสำรวจ [REDACTED] ได้เนื้อที่ ๖-๒-๘๒ ไร่ และแปลงที่ ๒ หน้าสำรวจ [REDACTED] ได้เนื้อที่ ๘-๑-๙๖ ไร่ โดยกันเป็นหนองน้ำสาธารณประโยชน์เนื้อที่ ๓-๓-๕๐ ไร่ ได้เนื้อที่รวม ๑๙-๐-๒๘ ไร่ น้อยกว่าเดิม ๓-๓-๙๓ ไร่

ทั้งนี้ การรังวัดขัดข้องเนื่องจากผู้ปกครองท้องที่ ได้แก่ [REDACTED] นายอำเภอตาพระยา มอบอำนาจให้ผู้ใหญ่บ้าน [REDACTED] ทำการแทน และนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลทัพเสด็จ มอบอำนาจให้ [REDACTED] ทำการแทน ได้คัดค้านการรังวัดทั้งแปลงโดยอ้างว่า ผู้ขอ (ผู้ร้อง) อาจนำรังวัดไม่ตรงตามหลักฐานเดิม

๓) สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขาัญประเทศ มีคำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน เพื่อตรวจสอบสภาพที่ดินและการ ครอบครองทำประโยชน์ว่า ที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินครั้งนี้ได้นำรังวัดถูกต้องตรงตามตำแหน่งหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ [REDACTED] หรือไม่ อย่างไร

จากการตรวจสอบพื้นที่ และการสอบสวนของคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ สรุปได้ว่า ที่ดินตามหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ [REDACTED] ของผู้ร้องซึ่งได้นำมาขอออกโฉนด ที่ดินนั้น เป็นที่ดินที่ผู้ร้องครอบครองจริงตรงตามตำแหน่งที่ขอรังวัด แต่ได้จัดแจ้งข้างเคียงไว้ผิดทิศ

๔) สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขาัญประเทศ ประสานแจ้งผล การตรวจสอบพร้อมทั้งสอบถามอำเภอตาพระยาและผู้ถูกร้องว่าจะยืนยันคัดค้านการรังวัดตามที่ ผู้รับมอบอำนาจคัดค้านหรือไม่ ต่อมาอำเภอตาพระยาได้มีหนังสือ ที่ สก ๐๓๒๐/๑๘๒๑ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ แจ้งว่า ได้ประชุมหารือกับผู้นำชุมชนและผู้อยู่อาศัยในพื้นที่แล้ว ยืนยันว่าหนองน้ำ

มาดสะแกเป็นแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกันมาแต่ดั้งเดิม จึงขอยืนยันคัดค้านการรังวัดออกโฉนดที่ดินตามที่ได้รับมอบอำนาจได้โต้แย้งไว้ทุกประการ

๕) เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ร้องให้ข้อเท็จจริงว่า ที่ดินตาม น.ส. ๓ บางส่วนไม่ได้อยู่ในเขตที่สาธารณประโยชน์ ตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ จึงมีความประสงค์ฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ผู้ถูกร้อง และอำเภอตาพระยาถอนคำคัดค้านการออกโฉนดทั้งแปลง ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ผู้ร้องแจ้งว่ายังไม่ได้ใช้สิทธิดำเนินคดีทางศาลเนื่องจากขาดเงินค่าจ้างทนายความ รวมทั้งค่าธรรมเนียมการดำเนินคดี และอยู่ระหว่างติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม สำนักงานยุติธรรมจังหวัดสระแก้ว

๒.๒.๔ การแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ร้องให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ได้ยื่นคำร้องเพื่อขอรับความช่วยเหลือในการดำเนินคดีทางศาลจากกองทุนยุติธรรม สำนักงานยุติธรรมจังหวัดสระแก้วแล้ว โดยยื่นคำร้องผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอตาพระยา เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ แต่ยังไม่เห็นผลการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าการที่ผู้ถูกร้องคัดค้านการออกโฉนดที่ดินของผู้ร้องเป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง หรือไม่ โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗^๑ รับรองสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก และมาตรา ๒๕๘ ข. ด้านอื่น ๆ (๒)^๒ บัญญัติให้รัฐจัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ปัญหากรรมสิทธิ์ และสิทธิการครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ ประกอบกับข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง ของกติการะหว่าง

/ประเทศว่าด้วย ...

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สิน และการสืบมรดก

ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๒ มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ข. ด้านอื่น ๆ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิการครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ

ประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม^๓ ได้รับรองสิทธิของทุกคนในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว

๓.๒ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ [REDACTED] เนื้อที่ ๒๕-๒-๖๔ ไร่ โดยเมื่อปี ๒๕๓๗ แบ่งขายให้กระทรวงการคลัง ๒ ไร่ เพื่อขุดคลองส่งน้ำสาธารณะประโยชน์ ต่อมาเมื่อปี ๒๕๔๙ ผู้ถูกร้องได้เข้าไปขุดลอกหนองมาดสะแกในที่ดินของผู้ร้อง เนื้อที่ ๓-๓-๕๐ ไร่ โดยอ้างว่าเป็นการขุดลอกหนองน้ำสาธารณะ ผู้ร้องจึงฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดสระแก้ว ตามคดีหมายเลขคำที่ [REDACTED] ต่อมาศาลฎีกามีคำพิพากษาที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ สรุปได้ว่า “หนองน้ำพิพาทเป็นหนองน้ำมาดสะแกซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยไม่มีผู้ใดเข้ามาหวงห้าม แม้ทางราชการจะไม่ได้ทำหลักฐานหรือขึ้นทะเบียนไว้ แต่ก็ยังเป็นหนองน้ำสาธารณะ ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นทรัพย์สินที่พลเมืองใช้ร่วมกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒) ที่ไม่อาจยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดิน และไม่อาจโอนให้แก่กันได้ การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เลขที่ ๒๑๒ เมื่อปี ๒๕๑๗ จึงเป็นการออกทับที่สาธารณประโยชน์ การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในส่วนนี้จึงไม่ชอบ” ด้วยเหตุนี้ ผู้ร้องจึงยื่นคำขอรังวัดเพื่อออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินส่วนที่เหลืออยู่ ๑๙-๐-๒๘ ไร่ ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขาอรัญประเทศ ตามเอกสาร น.ส. ๓ เลขที่ [REDACTED] แต่ผู้ถูกร้องและอำเภอดาพระยากัดค้านการรังวัดออกโฉนดที่ดินทั้งแปลง

ทั้งนี้ เมื่อปี ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องได้สำรวจและจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ตำบลทัพเสด็จ อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยระบุว่า ที่สาธารณประโยชน์หนองมาดสะแกตั้งอยู่บริเวณหมู่บ้านมะกอก หมู่ที่ ๖ มีเนื้อที่ ๑๐ ไร่ และแจ้งไปยังอำเภอดาพระยาแล้ว แต่ยังไม่ได้ดำเนินการเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ซึ่งมีเนื้อที่มากกว่าที่เข้าไปขุดลอกในปี ๒๕๔๙ และถูกฟ้องคดีข้างต้น

๓.๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องมีหน้าที่และอำนาจในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นโดยสภาพธรรมชาติหรือลักษณะการใช้ร่วมกันของประชาชน ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่

/(ฉบับที่ ๑๑) ...

^๓ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข้อ ๑๑

๑. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐภาคีจะดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อประกันการทำให้สิทธินี้เป็นจริง โดยรับรองความสำคัญอย่างแท้จริงของความร่วมมือระหว่างประเทศบนพื้นฐานของความยินยอมโดยเสรี

(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑^๔ ประกอบกับข้อ ๕ และข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓^๕ แต่เมื่อกรณีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องขอรังวัดออกโฉนดที่ดินในที่พิพาทส่วนที่เหลืออยู่ ๑๙-๐-๒๘ ไร่ ซึ่งนอกเหนือจากส่วนที่ศาลฎีกาพิพากษาว่าเป็นที่สาธารณประโยชน์หนองมาดสะแก การที่ผู้ถูกร้องคัดค้านการรังวัดออกโฉนดที่ดินดังกล่าวทั้งแปลง ซึ่งมากกว่าจำนวนพื้นที่ที่ผู้ถูกร้องขึ้นทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ไว้ คือ ๑๐ ไร่ อันส่งผลกระทบต่อสิทธิในที่ดินและความมั่นคงในการถือครองที่ดิน (tenure security) ของผู้ร้อง ที่ควรได้รับการประกันเพื่อเป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการครองชีพในที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ และมีสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องของผู้ร้องที่ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณดังกล่าว รวมถึงที่ดินเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อชีวิตของบุคคลและครอบครัวในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่ม ขยาย และสะสมทรัพย์สินเหนือที่ดินนั้น โดยมีความจำเป็นต่อการดำรงชีพ และเป็นแหล่งผลิตทางเศรษฐกิจ ที่ดินจึงเป็นสินทรัพย์ในการดำรงชีพที่ยั่งยืน (sustainable livelihood assets) อันสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง ในชั้นนี้จึงเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องคัดค้านการรังวัดเพื่อขอออกโฉนดที่ดินของผู้ร้องทั้งแปลงนั้น เป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องและอำเภอตาพระยา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขารัฐประเทศ ซึ่งมีหน้าที่รังวัดพิสูจน์สิทธิและพิจารณาออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ร้อง เพื่อดำเนินการต่อไป

/๔. มติคณะ ...

^๔ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๒๒ นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

^๕ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๕ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่อยู่ในบังคับของระเบียบนี้ หมายถึง ที่ดินสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นโดยสภาพธรรมชาติโดยการใช้ร่วมกันของประชาชน โดยทางนิติกรรม หรือโดยผลของกฎหมาย เช่น ที่ขายตลับ ที่ป่าช้า ทางบก ทางน้ำ สวนสาธารณะ ที่เลี้ยงสัตว์ และที่สาธารณะประจำตำบลหรือหมู่บ้าน

ข้อ ๖ อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินตามข้อ ๕ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๗/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ จึงมีมติว่า ผู้ถูกร้องมีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้อง และอำเภอตาพระยา และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขารัฐประเทศ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) และ (๓) ประกอบมาตรา ๓๖ และ มาตรา ๔๒ เพื่อดำเนินการดังนี้

๔.๑ มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ให้ผู้ถูกร้องและอำเภอตาพระยาเพิกถอนคำคัดค้านการรังวัดเพื่อก่อออกโฉนดที่ดินของผู้ร้องต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขารัฐประเทศ และให้พิจารณาคัดค้านเฉพาะพื้นที่หนองมาดสะแกตามทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ขึ้นทะเบียนไว้เมื่อปี ๒๕๕๓ เท่านั้น พร้อมทั้งขอรังวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์หนองมาดสะแกเพื่อก่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๔.๒ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขารัฐประเทศ สอบสวนให้เป็นที่ยุติว่าที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ [REDACTED] ของผู้ร้อง ทับซ้อนที่สาธารณประโยชน์หนองมาดสะแกหรือไม่ เพียงใด เพื่อพิจารณาออกโฉนดที่ดินให้ผู้ร้องต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

นางปรีดา คงแป้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

